

HOTĂRÎRE
privind Raportul asupra auditului regularității efectuat la Ministerul
Ecologiei și Resurselor Naturale și la unele instituții din subordine
pe perioada anului 2007

nr. 39 din 12.06.2008

Monitorul Oficial nr.157-159/34 din 19.08.2008

* * *

Curtea de Conturi, în prezența ministrului ecologiei și resurselor naturale dna V.Ivanov și ex-ministrului dl C.Mihailescu, șefului interimar al Direcției planificare, finanțe și evidență contabilă a Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale dna T.Chiriac, șefului și contabilului-șef ai Inspectoratului Ecologic de Stat dl V.Dermenji și dna N.Pohilă, directorului și contabilului-șef ai Serviciului Hidrometeorologic de Stat dl V.Cazac și dna E.Romanenco, directorului Institutului de Ecologie și Geografie dna T.Constantinov, șefului Direcției finanțele economiei naționale și investiții capitale a Ministerului Finanțelor dl V.Bînzaru, precum și a altor persoane cu funcții de răspundere din cadrul instituțiilor verificate, călăuzindu-se de art.27 alin.(4) din [Legea nr.312-XIII din 08.12.1994](#) "Privind Curtea de Conturi"¹ (cu modificările și completările ulterioare), a examinat Raportul asupra auditului regularității efectuat la Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale (în continuare – MERN) și la unele instituții din subordine pe perioada anului 2007.

¹ Republicată în ediția specială a M.O. din 09.12.2005.

Acțiunile de audit s-au efectuat conform Programului activității de control/audit a Curții de Conturi pe anul 2008, avînd ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că informațiile din rapoartele financiare ale MERN și ale unor instituții din subordine oferă o imagine reală și nu prezintă erori materiale, iar operațiunile economico-financiare s-au efectuat potrivit reglementărilor prestabilite, precum și stabilirea gradului de regularitate la respectarea actelor normative, regulamentelor interne, estimarea conformității modului de administrare și gestionare a mijloacelor publice și evaluarea sistemului de control intern al MERN și al unor instituții din subordine.

Examinînd rezultatele auditului, audiînd raportul prezentat și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente în ședință, Curtea de Conturi

A CONSTATAT:

Auditul a relevat existența unor erori în situațiile financiare; cazuri de nerespectare a organizării evidenței contabile în conformitate cu politicile contabile; încălcări grave la utilizarea mijloacelor financiare (îndeosebi ale Fondului Ecologic Național și ale fondurilor ecologice locale); abateri de la cadrul legal la efectuarea achizițiilor din bani publici, precum și în alte cazuri; aspecte negative la toate componentele controlului intern; abateri de la cadrul instituțional, acestea fiind consemnate în Raportul de audit anexat.

Cele menționate au fost cauzate de: funcționalitatea neadecvată a controlului intern; nedefinirea și nedelegarea clară a responsabilităților fiecărui angajat în procesul de utilizare a banilor publici; neasigurarea ținerii evidenței contabile în conformitate cu reglementările în domeniu; neaplicarea corectă a legislației la retribuirea muncii, achiziționarea mărfurilor și serviciilor; iresponsabilitatea persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul ministerului privind gestionarea resurselor financiare publice; lipsa unui control permanent din partea consiliilor de administrare ale Fondului Ecologic Național și fondurilor

ecologice locale asupra gestionării legale și eficiente a mijloacelor acestora.

Ținând cont de faptele constatate și de concluziile făcute pe rezultatele auditului, **misiunea de audit refuză exprimarea opiniei asupra situațiilor financiare raportate de către MERN în Raportul consolidat și în Raportul privind încasarea și utilizarea mijloacelor Fondului Ecologic Național, la 31.12.2007. Se exprimă opinie nefavorabilă asupra Raportului financiar al aparatului central al MERN, opinie cu rezerve prin limitarea sferei de aplicare a auditului asupra Raportului financiar al Inspectoratului Ecologic de Stat, opinie fără rezerve cu paragraf explicativ asupra Raportului financiar al Serviciului Hidrometeorologic de Stat și opinie fără rezerve asupra Raportului financiar al Institutului de Ecologie și Geografie, la 31.12.2007.**

Reieșind din cele expuse, în temeiul art.27, art.28 și art.29 din [Legea nr.312-XIII din 08.12.1994](#) "Privind Curtea de Conturi", Curtea de Conturi

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Raportul asupra auditului regularității efectuat la Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și la unele instituții din subordine pe perioada anului 2007, conform anexei, care este parte componentă a prezentei hotărâri.

2. Se cere de la conducerea Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale (dna V.Ivanov), Inspectoratului Ecologic de Stat (dl V.Dermenji), Serviciului Hidrometeorologic de Stat (dl V.Cazac), Institutului de Ecologie și Geografie (dna T.Constantinov) să întreprindă acțiuni concrete și eficiente în vederea lichidării încălcărilor și neajunsurilor stabilite, inclusiv restituirea mijloacelor Fondului Ecologic Național și fondurilor ecologice locale (transferate unor agenți economici cu încălcarea cadrului legal), cu aplicarea sancțiunilor disciplinare, în conformitate cu legislația în vigoare, față de persoanele cu funcții de răspundere care au comis încălcări la utilizarea mijloacelor financiare și gestionarea patrimoniului public.

3. Se recomandă conducerii instituțiilor nominalizate:

3.1. să întreprindă măsuri eficiente privind executarea recomandărilor indicate în punctele: 4.4.1.-4.4.12.; 5.6.1.- 5.6.4.; 6.6.1.- 6.6.3. și 7.6.1.-7.6.3. din Raport;

3.2. să stabilească și să mențină în cadrul Ministerului și al instituțiilor nominalizate un sistem de management financiar și control, capabil să asigure îndeplinirea obiectivelor acestuia, în condițiile gestionării legale, economice și eficiente a resurselor financiare publice și, în mod special, a mijloacelor Fondului Ecologic Național și fondurilor ecologice locale.

4. Se recomandă conducerii Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale să întreprindă măsuri pentru înaintarea în modul stabilit a propunerilor de unificare în actele legislative și normative a denumirii corecte a Institutului de Ecologie și Geografie, precum și în vederea asigurării înregistrării Oficiului Biodiversitate în condițiile actelor normative, cu includerea acestuia în Lista instituțiilor subordonate Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale.

5. Se ia act că:

5.1. **Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale** a evaluat și a înregistrat în evidența contabilă cărțile și edițiile periodice publicate din contul Fondului Ecologic Național în valoare de 890,5 mii lei.

5.2. **Serviciul Hidrometeorologic de Stat:**

5.2.1. a anulat suplimentele, sporurile și indemnizațiile achitate unor angajați contrar prevederilor cadrului legal începând cu 01.01.2008;

5.2.2. a majorat valoarea inițială a utilajului cu 367,7 mii lei.

5.3. **Institutul de Ecologie și Geografie** a înregistrat în evidența contabilă uzura mijloacelor fixe în sumă de 85,9 mii lei.

5.4. **Curtea de Conturi** a remis Ministerului Afacerilor Interne, pentru examinare după competență, materialele privind legalitatea alocării și utilizării mijloacelor din Fondul Ecologic Național.

5.5. **Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției** examinează legalitatea cheltuielilor efectuate de către Inspectoratul Ecologic de Stat pentru deplasări.

6. Se informează Ministerul Finanțelor despre rezultatele auditului regularității efectuat la Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și la unele instituții din subordine pe perioada anului 2007, pentru monitorizarea utilizării conform destinației a mijloacelor publice de către acestea, în special a mijloacelor Fondului Ecologic Național și fondurilor ecologice locale, prin sporirea responsabilității în verificarea

camerală a documentelor prezentate spre finanțare.

7. Materialele privind legalitatea alocării și utilizării mijloacelor Fondului Ecologic Național de către Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și ale fondurilor ecologice locale de către Inspectoratul Ecologic de Stat se remit Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, pentru examinare după competență.

8. Se informează Procuratura Generală despre rezultatele auditului regularității efectuat la Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și la unele instituții din subordine pe perioada anului 2007, pentru o posibilă luare de atitudine conform competenței.

9. Se informează Guvernul despre rezultatele auditului regularității efectuat la Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și la unele instituții din subordine pe perioada anului 2007, pentru luare de atitudine, și se recomandă să examineze capacitatea instituțională a subdiviziunilor care administrează mijloacele Fondului Ecologic Național și fondurilor ecologice locale, întru gestionarea eficientă a fondurilor respective, ținându-se cont de sporirea veniturilor și cheltuielilor acestora și de numărul în creștere al beneficiarilor de proiecte implementate.

10. Prezenta hotărîre se aduce la cunoștință Președintelui Republicii Moldova.

11. Rezultatele auditului se aduc la cunoștință Comisiei parlamentare pentru administrația publică, ecologie și dezvoltarea teritoriului, pentru întreprinderea măsurilor de rigoare.

12. Despre măsurile întreprinse referitor la punctele 2; 3; 4 și 6 din prezenta hotărîre se va informa Curtea de Conturi în termen de 3 luni.

13. Prezenta hotărîre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în conformitate cu art.6 alin.(3) din [Legea "Privind Curtea de Conturi"](#).

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Ala POPESCU

Chișinău, 12 iunie 2008.

Nr.39.

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr.39 din 12 iunie 2008

RAPORT

asupra auditului regularității efectuat la Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și la unele instituții din subordine pe perioada anului 2007

1. Introducere

1.1. Temeiul, perioada și aria de aplicabilitate a auditului

Temeiul auditului regularității la **Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale** (în continuare – MERN) și la unele instituții din subordine îl constituie Programul activității de control/audit a Curții de Conturi pe anul 2008. Auditul a fost exercitat pe perioada de activitate a anului bugetar 2007 și s-a desfășurat de la 01.04.2008 pînă la 23.05.2008. Suplimentar la rapoartele proprii și consolidate ale MERN, auditului au fost supuse și rapoartele a 3 instituții din subordine, raportul Fondului Ecologic Național (în continuare – FEN), precum și raportul fondului ecologic local (în continuare – FEL), gestionat de Inspectoratul Ecologic de Stat.

1.2. Responsabilitatea părților în audit

Conducerea MERN este responsabilă de întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare proprii și celor consolidate, în ordinea stabilită, cu respectarea termenelor de prezentare. Conducerea instituțiilor din subordine este responsabilă de pregătirea și prezentarea regulamentară MERN a rapoartelor financiare proprii. MERN și instituțiile din subordine au obligația să asigure prevenirea, depistarea faptelor de fraudă și de comitere a erorilor. De asemenea, avînd în vedere statutul de executor de buget, conducerea este responsabilă de utilizarea eficientă și conform destinației a alocațiilor bugetare.

Responsabilitatea controlorilor Curții de Conturi este de a audita raportul anual potrivit standardelor de audit acceptate, cu scopul de a evalua dacă raportul și componentele lui sînt veridice, reale și fidele, iar modul în care au fost administrate și gestionate mijloacele financiare sînt conforme cadrului legal.

1.3. Rapoartele financiare auditate

Rapoartele financiare ale MERN, care constau din Bilanțul generalizator privind executarea bugetului din contul veniturilor/cheltuielilor de bază și Bilanțul generalizator privind executarea bugetului din contul mijloacelor, fondurilor speciale și altor mijloace, precum și Rapoartele privind executarea bugetului din contul cheltuielilor de bază, Rapoartele privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale și Rapoartele privind încasarea și utilizarea mijloacelor Fondului Ecologic Național și fondurilor ecologice locale, întrunesc raportul pe aparatul central și consolidarea a 4 rapoarte financiare ale instituțiilor subordonate Ministerului.

1.4. Baza normativă a auditului

Auditul a fost realizat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi, aprobate prin [Hotărîrile Curții de Conturi nr.70 din 16.10.2006](#) "Despre aprobarea Standardelor de audit aplicabile etapei de planificare și Standardelor de audit aplicabile la etapa procedurilor de audit"¹; [nr.79 din 16.11.2006](#) "Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardului de audit aplicabil etapei de raportare"²; [nr.2 din 11.01.2007](#) "Despre aprobarea Standardelor de audit speciale"³.

¹ M.O., 2007, nr.178-179, art.56.

² M.O., 2007, nr.178-179, art.57.

³ M.O., 2007, nr.178-179, art.58.

2. Prezentare generală

2.1. Obiectivele auditului

Obiectivul general al auditului regularității a constat în obținerea probelor de audit rezonabile pentru susținerea constatărilor și opiniei controlorilor dacă rapoartele MERN și ale altor entități auditate sînt corecte, oferă o imagine veridică, autentică, completă privind informația despre situația financiară și procesul de consolidare a rapoartelor în toate aspectele semnificative, iar operațiunile sînt legale și regulamentare.

Obiectivul principal al auditului s-a referit la analiza managementului financiar, determinînd acuratețea/exactitatea evidenței situațiilor financiare, nivelul de organizare de către aparatul central al Ministerului a evidenței contabile și a procesului de consolidare a rapoartelor instituțiilor din subordine.

Obiectivele specifice ale auditului s-au referit la evaluarea legalității și regularității utilizării mijloacelor financiare; formarea și utilizarea mijloacelor FEN și FEL; operațiunile de procurări; evidența patrimoniului; principiile contabile folosite la întocmirea rapoartelor; abaterile de la indicatorii aprobați; factorii care au intervenit și au afectat/influențat semnificativ asupra situației financiare a entităților în perioada auditată față de cea precedentă etc.

2.2. Planificarea auditului

Auditul regularității s-a efectuat în conformitate cu Planul general privind auditul regularității și cu Planul de acțiuni privind realizarea misiunii de audit. Alte proceduri aferente perioadei de planificare au fost efectuate concomitent cu exercitarea auditului propriu-zis.

Probele de audit au fost obținute în rezultatul testării controlului intern și aplicării diferitor tehnici și proceduri de fond. Au fost evaluate principiile contabile aplicate, obiectivele semnificative stabilite și realizate de către conducere. Au fost utilizate proceduri analitice, prin analiza indicatorilor și elementelor de importanță semnificativă, investigația motivelor abaterilor de la indicatorii aprobați, a schimbărilor intervenite în perioada auditată în comparație cu cea precedentă.

Pragul de semnificație (materialitatea), utilizat în cadrul auditării situațiilor financiare, de 2% – la cheltuieli, de 2% – la venituri și de 4% – la volumul total al patrimoniului public gestionat de entitatea respectivă, este stabilit conform Standardului de audit al Curții de Conturi. În unele cazuri, s-a considerat oportun de a analiza și situațiile financiare care se încadrau în pragul de materialitate.

Pentru abordarea misiunii de audit, ținînd cont de pragul de materialitate sus-numit, au fost

evaluate unele domenii identificate ca zone cu probabilitate de apariție a riscului: complexitatea cadrului legislativ-normativ de reglementare a domeniului și activităților entităților; structurile instituționale și tranzacțiile efectuate de entități; gradul de înțelegere și dezvăluire a informației privind situația financiară a MERN și instituțiilor din subordine în procesul de contabilizare și consolidare a rapoartelor; periodicitatea controlului extern; realizarea veniturilor și executarea cheltuielilor din mijloacele speciale; gestionarea FEN și FEL, cheltuielile executate la procurarea bunurilor materiale; cheltuielile la retribuirea muncii; situația privind decontările cu debitorii și creditorii.

În dependență de riscurile identificate și avînd în vedere obiectivele auditului, concomitent cu auditarea MERN, au fost auditate instituțiile: Inspectoratul Ecologic de Stat, Serviciul Hidrometeorologic de Stat și Institutul de Ecologie și Geografie.

3. Constatări, concluzii și recomandări

3.1. Cadrul legal și contextual în care MERN și instituțiile din subordine își desfășoară activitatea

Pentru atingerea scopului misiunii de audit, echipa de audit a procedat cu prioritate la identificarea aspectelor generale, care să definească cît mai fidel mediul în care entitatea își desfășoară activitatea.

MERN este organul central de specialitate al statului care, potrivit exigențelor actuale, își exercită funcțiile în monitoringul calității componentelor de mediu, asigurarea protecției mediului înconjurător și reglementarea folosirii resurselor naturale. Activitatea MERN este reglementată de Regulamentul aprobat prin [Hotărîrea Guvernului nr.573 din 13.06.2005](#) "Cu privire la aprobarea structurii, efectivului-limită și Regulamentului Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale"⁴ (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.573).

⁴ M.O., 2005, nr.83-85, art.622.

Potrivit Regulamentului, MERN are următoarele atribuții: elaborarea și promovarea politicilor și strategiilor statului în domeniul protecției mediului, utilizării raționale a resurselor naturale, conservării biodiversității, identificarea problemelor prioritare, elaborarea și promovarea programelor și planurilor de acțiuni în domeniile sale de activitate, gestionarea FEN, coordonarea activității FEL etc.

Pentru anul 2007, efectivul-limită al aparatului central al MERN a fost stabilit în număr de 25 unități, care la 17.12.2007 a fost majorat pînă la 33 de unități în baza [Hotărîrii Guvernului nr.1418 din 17.12.2007](#) "Cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului"⁵.

⁵ M.O., 2007, nr.198-202, art. 1470.

În conformitate cu Anexa nr.3 la [Hotărîrea Guvernului nr.573](#), MERN îi sînt subordonate: Inspectoratul Ecologic de Stat (în continuare – IES); Serviciul Hidrometeorologic de Stat (în continuare – SHS); Agenția de Stat pentru Geologie "AGeoM" (în continuare – AGeoM); Institutul Național de Ecologie "INECO"; Î.S. "Expediția Hidrogeologică "EHGeoM" (în continuare – EHGeoM); Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice (în continuare – ANRANR).

MERN n-a întreprins măsuri de ajustare a listei instituțiilor la cadrul legal. Ca urmare, lista instituțiilor nu este actualizată și nu corespunde realității. Astfel, în pct.4 din Anexa nr.3 la [Hotărîrea Guvernului nr.573](#), este inclus ca instituție subordonată MERN – *Institutul Național de Ecologie "INECO"*, pe cînd conform pct.1 din [Hotărîrea Guvernului nr.1326 din 14.12.2005](#) "Cu privire la măsurile de optimizare a infrastructurii sferei științei și inovării"⁶ (cu modificările și completările ulterioare) și pct.9 din Anexa nr.1 la această hotărîre, Institutul de Ecologie a fost contopit cu Institutul de Geografie, în rezultatul reorganizării fiind creat *Institutul de Ecologie și Geografie*, care are o subordonare dublă, fiind atît în subordinea MERN, cît și a Academiei de Științe a Moldovei. Totodată, în art.20 alin.(2) din [Legea nr.1515-XII din 16.06.1993](#) "Privind protecția mediului înconjurător"⁷ (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.1515-XII), ca una din subdiviziunile principale ale autorității centrale pentru resursele naturale și mediu se numără *Institutul Național de Ecologie*. Reieșind din cele

menționate, una și aceeași instituție în diferite acte normative și legislative figurează cu 3 denumiri: Institutul Național de Ecologie "INECO", Institutul de Ecologie și Geografie și Institutul Național de Ecologie.

⁶ M.O., 2005, nr.168-171, art.1406.

⁷ Monitor, 1993, nr.10, art.283.

Oficiul Biodiversitate, creat în vederea realizării prevederilor [Hotărârii Parlamentului nr.112-XV din 27.04.2001](#) "Cu privire la aprobarea Strategiei naționale și a Planului de acțiuni în domeniul conservării diversității biologice"⁸, a fost reorganizat prin Ordinul ministrului ecologiei și resurselor naturale nr.67 din 13.07.2005⁹, căpătînd statut de persoană juridică, și, potrivit propriului regulament, aprobat prin același ordin, este o subdiviziune necomercială și nonprofit a MERN. Devenind persoană juridică, Oficiul Biodiversitate n-a fost înregistrat în modul stabilit în Registrul datelor despre organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale, după cum prevede Regulamentul "Cu privire la evidența de stat a organelor centrale de specialitate ale administrației publice și autorităților administrației publice locale", aprobat prin [Hotărîrea Guvernului nr.1004 din 29.08.2006](#)¹⁰ (cu modificările și completările ulterioare). În același timp, Oficiul nu figurează ca componentă structurală a MERN în [Hotărîrea Guvernului nr.573](#), fapt constatat și în [Hotărîrea Curții de Conturi nr.29 din 01.06.2006](#) "Privind raportul asupra utilizării mijloacelor pentru întreținerea Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, formării și utilizării mijloacelor Fondului Ecologic Național în perioada anului 2005"¹¹ (în continuare – Hotărîrea CC nr.29). Conducerea MERN n-a executat cerința pct.1.3. din [Hotărîrea CC nr.29](#) privind asigurarea înregistrării în termenele legale a Oficiului Biodiversitate, determinînd forma organizatorico-juridică și activitatea acestuia în condițiile actelor normative. Oficiul activează și în continuare în condițiile menționate, fiind întreținut din mijloacele alocate din FEN pentru realizarea proiectelor. În anul 2007, Oficiului i-au fost transferate din FEN mijloace în sumă de 142,5 mii lei, care au fost utilizate doar pentru întreținerea acestuia.

⁸ M.O., 2001, nr.90-91, art. 700.

⁹ Nu este dat publicității.

¹⁰ M.O., 2006, nr.142-145, art.1087.

¹¹ M.O., 2006, nr.120-123, art. 26.

3.2 Constatări privind sinteza cheltuielilor aprobate pentru MERN și instituțiile subordonate în anul 2007

În conformitate cu [Legea bugetului de stat pe anul 2007 nr.348-XVI din 23.11.2006](#)¹² (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.348-XVI), MERN și instituțiilor subordonate le-au fost precizate pentru întreținere surse financiare de la componenta de bază a bugetului de stat în sumă de 29614,8 mii lei, sau cu 40,8% mai mult față de cheltuielile anului 2006 (21039,3 mii lei).

¹² M.O., 2006, nr. 189-192, art. 893.

Din contul surselor bugetare s-a finanțat activitatea aparatului central al ministerului și a 4 instituții subordonate, din care auditării au fost supuse mijloacele alocate aparatului central și instituțiilor subordonate – IES și SHS.

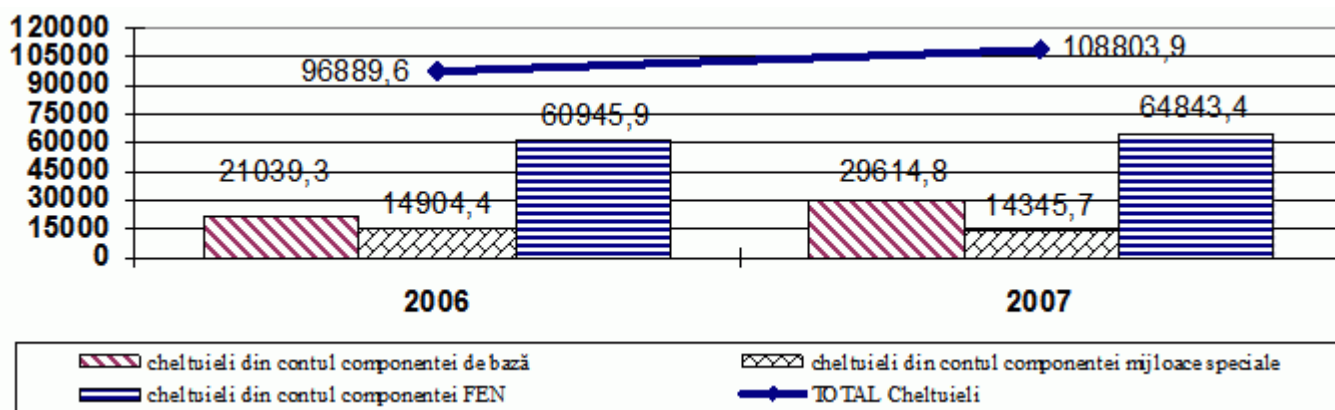
De la componenta mijloace speciale au fost precizate mijloace în mărime de 14345,7 mii lei, sau mai puțin cu 3,7% față de cheltuielile executate în anul 2006 (14904,4 mii lei). Din FEN au fost precizate cheltuieli în mărime de 64843,4 mii lei, sau cu 6,4% mai mult față de cheltuielile executate în anul 2006 în sumă de 60945,9 mii lei.

Alocațiile precizate MERN și instituțiilor subordonate, pe tipuri de mijloace, în anul 2007, în

comparație cu cheltuielile executate în anul 2006, se prezintă astfel:*

Diagrama nr.1

mii lei

* **Sursă:** Rapoartele privind executarea bugetului instituției publice din contul cheltuielilor de bază și privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale și fondurilor speciale pe anii 2006-2007

Datele din diagramă denotă că în anul 2007 ponderea majoră la cheltuieli revine mijloacelor alocate din FEN, care constituie 64,8 mil. lei, sau 59,6% din suma totală, urmînd alocațiile precizate din contul componentei de bază (29,6 mil. lei, sau 27,2%) și cele precizate din contul componentei mijloace speciale (14,35 mil. lei, sau 13,2%).

Dinamica executării cheltuielilor de către minister și instituțiile din subordine din contul componentei de bază și mijloacelor speciale, în perioada anilor 2006-2007, se prezintă astfel:*

Tabelul nr.1

mii lei

1	Denumirea instituției	Sursa de finanțare	Anul 2006		Anul 2007					Exe- cutat a.2007 față de a.2006, %
			Exe- cutat	Efectiv	Pre- cizat	Exe- cutat	% execu- tării	Efectiv	Devieri efectiv față de precizat, +/-	
1	2	3	4	5	6	7	8=7/6	9	10=9-6	11=7/4
Gr.12 "Protecția mediului"	Aparatul central	componenta de bază	1151,5	1205,1	1327,0	1326,2	99,9%	1300,1	-26,9	115,2%
	DAC**	componenta mijloace speciale	116,5	258,4	-	-	-	-	-	X
	ANRANR	componenta de bază	-	-	878,2	769,0	87,6%	782,1	-96,1	X
		componenta mijloace speciale	-	-	36,0	24,5	68,1%	20,6	-15,4	X
	TOTAL	-	-	914,2	793,5	86,8%	802,7	-111,5	X	
IES	componenta	7214,8	7155,3	11882,7	11839,2	99,6%	11870,5	-12,2	164,1%	

		de bază								
		componenta mijloace speciale	12257,0	11430,7	11785,2	9766,0	82,9%	9890,6	-1894,6	79,7%
		TOTAL	19471,8	18586	23667,9	21605,2	91,3%	21761,1	-1906,8	111,0%
	SHS	componenta de bază	9027,2	8806,9	10587,8	10583,8	100,0%	11007,6	+419,8	117,2%
		componenta mijloace speciale	2530,9	628,9	2524,5	2521,3	99,9%	3196,3	+671,8	99,6%
		TOTAL	11558,1	9435,8	13112,3	13105,1	99,9%	14203,9	+1091,6	113,4%
Gr.13 "Industria și construcțiile"	AGeoM	componenta de bază	3645,8	3715,5	4939,1	4937,6	100,0%	4965,3	+26,2	135,4%
TOTAL pe MERN		componenta de bază	21039,3	20882,8	29614,8	29455,8	99,5%	29925,6	+310,8	140,0%
		componenta mijloace speciale	14904,4	12318	14345,7	12311,8	85,8%	13107,5	-1238,2	82,6%
		TOTAL	47501,8	42636,6	57072,8	54872,7	96,2%	57237	+164,2	115,5%

* **Sursă:** Rapoartele privind executarea bugetului instituției publice din contul cheltuielilor de bază, încasarea și utilizarea mijloacelor speciale pe anii 2006-2007

** DAC- Direcția administrare a clădirii

Datele din tabelul de mai sus denotă că finanțarea MERN și instituțiilor din subordine din contul componentei de bază, în anul 2007, s-a efectuat la nivel de 99,5% (29455,8 mii lei), cu o creștere de 40,0% față de anul 2006. Aceasta a fost condiționată de instituirea ANRANR și de majorarea salariilor angajaților din sectorul bugetar conform prevederilor [Legii nr.355-XVI din 23.12.2005](#) "Cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar"¹³ (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.355-XVI). Cheltuielile efective au fost contabilizate în mărime de 29925,6 mii lei, sau cu 310,8 mii lei mai mult față de volumul de alocații precizate. Depășirea cheltuielilor efective față de cele precizate pe devizul de cheltuieli integral a fost generată de depășirile admise de SHS (vezi Capitolul 6).

¹³ M.O., 2006, nr.35-38, art.148.

Din contul mijloacelor speciale, în anul 2007 s-au precizat alocații în sumă de 14345,7 mii lei, fiind în descreștere cu 697,0 mii lei (4,6%) față de anul precedent. Au fost executate cheltuieli de casă în mărime de 12311,8 mii lei (85,8%). Cheltuielile efective au însumat 13107,5 mii lei, fiind în creștere cu 6,4% față de anul precedent.

Verificările efectuate asupra Rapoartelor privind executarea bugetului din contul cheltuielilor de bază au relevat că mijloacele alocate de la bugetul de stat pentru întreținerea aparatului central în anul 2007 (fiind precizate cheltuieli în sumă de 1327,0 mii lei și executate cheltuieli – 1326,2 mii lei), în majoritate, au fost utilizate la retribuirea muncii, precum și la alte cheltuieli ce țin de salarizare (contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală). Ponderea acestora în volumul cheltuielilor totale în anul 2006 a constituit 86,7% și în anul 2007 – 87,9%, cu o creștere de 1,2 puncte procentuale.

Urmare auditării și analizei execuției bugetului la partea de cheltuieli, s-a relevat că cheltuielile contabilizate la aparatul central al MERN la finele exercițiului bugetar nu sînt veridice.

Reieșind din pragul de materialitate stabilit, au fost verificate cheltuielile ce țin de: salarizarea personalului; arendarea bunurilor; serviciile de telecomunicație și de poștă; întreținerea mijloacelor de transport. În aceste condiții echipa de audit a identificat ca zone cu probabilitate majoră de apariție a riscului aceste categorii de cheltuieli.

În rezultatul verificării calculului și documentelor primare ce confirmă utilizarea mijloacelor pentru retribuirea muncii și derivatelor acesteia, s-a constatat că la retribuirea muncii s-au atribuit eronat cheltuielile privind plata indemnizațiilor pentru concediu medical în sumă de 29,1 mii lei, ceea ce a influențat asupra veridicității cheltuielilor înregistrate la articolul respectiv, acestea neîncadrându-se în gradul de materialitate (26,5 mii lei).

Misiunea de audit, testînd probele analitice, a constatat că din contul FEN au fost utilizate neîntemeiat mijloacele financiare pentru achitarea serviciilor ce țin de întreținerea aparatului central al MERN, prestate de către S.A. "Moldtelecom", Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului (c/f 1006601001045) și Î.S. "Pensiunea din Holercani" (c/f 1002601000899) în sumă totală de 79,6 mii lei. Astfel, n-a fost respectat art.85 din [Legea nr.1515-XII](#) și pct.12 din [Hotărîrea Guvernului nr.988 din 21.09.1998](#) "Despre aprobarea Regulamentului privind fondurile ecologice"¹⁴ (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Regulamentul privind fondurile ecologice).

¹⁴ M.O., 1998, nr.92-93, art.962.

A fost identificat riscul legat de apariția fraudei la înregistrarea în contabilitate a operațiunilor economice în perioada gestionară și la raportarea acestora. Astfel, în evidența contabilă lipsesc documentele justificative privind înregistrările la cheltuieli efective a benzinei procurate din mijloace bugetare în sumă de 32,2 mii lei.

În rezultatul testării și analizei probelor obținute, operațiunile ce țin de evidența mijloacelor fixe la bilanțul aparatului central al MERN s-au determinat ca operațiuni cu grad sporit al riscului de nerespectare a prevederilor legale, pe care motiv astfel de operațiuni au fost supuse inventarierii. Inventarierea mijloacelor fixe efectuată în perioada auditului a constatat surplusuri de mijloace fixe și bunuri materiale, transmise MERN din contul Proiectului "Managementul și distrugerea stocurilor de poluanți organici persistenți", în sumă de 42,0 mii lei. N-a fost înregistrat în evidența contabilă fondul de bibliotecă (cărți și ediții periodice în număr de 904 exemplare), factor ce a influențat asupra veridicității înregistrărilor la acest cont.

De asemenea, n-au fost înregistrate la intrări cărțile editate din contul mijloacelor alocate din FEN în sumă de 990,0 mii lei, prin ce s-a încălcat art.15 alin.(1) lit.a) din [Legea contabilității nr.426-XIII din 04.04.1995](#)¹⁵ (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr. 426-XIII).

¹⁵ Republicată în M.O., 2003, nr.87-90, art.398. Abrogată prin [Legea nr.113-XVI din 27.04.2007](#).

În urma auditului s-a relevat că de la bilanța aparatului central la bilanța EHGeoM au fost transmise, cu titlu gratuit, mijloace fixe în sumă de 101,5 mii lei, cu nerespectarea pct.14 din Regulamentul "Cu privire la modul de transmitere a întreprinderilor de stat, organizațiilor, instituțiilor, a subdiviziunilor lor, clădirilor, construcțiilor, mijloacelor fixe și altor active", aprobat prin [Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995](#)¹⁶ (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.688).

¹⁶ M.O., 1996, nr.10, art.45.

3.3. Evaluarea sistemului de control intern

MERN, ca și alte autorități publice, se află în proces de implementare a Concepției controlului financiar public intern, aprobată prin [Hotărîrea Guvernului nr.1143 din 04.10.2006](#)¹⁷ (cu modificările ulterioare), și a Strategiei de dezvoltare a controlului financiar public intern, aprobată prin [Hotărîrea Guvernului nr.74 din](#)

[29.01.2008](#)¹⁸. Conform acestora, responsabilitatea pentru controalele interne (ale resurselor umane, administrării financiare, tehnologiilor informaționale, achizițiilor publice) o poartă conducătorul unității respective.

¹⁷ M.O., 2006, nr.174-177, art.1343.

¹⁸ M.O., 2008, nr.28-29, art.147.

În vederea constatării riscurilor de audit, inclusiv a riscurilor de control, a fost evaluat sistemul de control intern la MERN, prin estimarea componentelor stabilite în Standardul de audit al Curții de Conturi.

Evaluarea sistemului de control intern a fost efectuată pentru a înțelege în ce măsură sînt realizate obiectivele: eficacitate și eficiența în activitate; veridicitatea raportării financiare; respectarea legislației și regulamentelor aplicabile.

Urmare analizei chestionarelor de evaluare a sistemului de control intern, înaintate de către controlorii Curții de Conturi și îndeplinite de către persoanele autorizate din cadrul MERN, s-a relevat că la majoritatea din ele răspunsul a fost afirmativ, ceea ce presupune că sistemul de control intern la MERN este funcțional, însă, în baza verificărilor efectuate la entități, testării și examinării documentelor, precum și confirmării și documentării acestora cu probe de audit, s-a constatat că administrarea resurselor financiare publice, ținerea evidenței contabile și reflectarea situațiilor economice (îndeosebi pe FEN) nu corespunde întocmai actelor normative în vigoare, ceea ce impune activități de reformare a sistemului de control intern.

Evaluarea sistemului de control intern a relevat că:

- structura organizațională creată în domeniul administrării mijloacelor FEN în cadrul IES (Serviciul evidență și control al FEN), n-a fost capabilă să asigure îndeplinirea obiectivelor în condițiile gestionării legale și eficiente a resurselor financiare publice și realizarea tuturor proiectelor aprobate în domeniul protecției mediului;

- n-au fost stabilite și definite niveluri de raportare clare și corespunzătoare, astfel, conducerea n-a avut posibilitate să efectueze controlul asupra tuturor activităților care au avut loc în cadrul MERN;

- activitățile ce țin de corectarea deficiențelor n-au purtat un caracter sistematic, prin revizuirea periodică a eficacității controlului intern, rezultate cu rapoarte adresate conducerii;

- unele domenii necesită îmbunătățiri și optimizare, îndeosebi compartimentul ce ține de evaluarea riscurilor, perfecționarea sistemelor de control, stabilirea responsabilităților privind administrarea mijloacelor financiare, documentarea unor procese care au loc regulat;

- n-a fost întocmit un Cod de conduită, care să definească practicile operaționale acceptabile, conflictele de interese și standardele planificate de conduită etică a angajaților Ministerului;

- MERN nu dispune de o unitate de audit intern, care să acorde conducerii o asigurare că operațiunile ce se efectuează în cadrul instituției sînt supravegheate, pentru a corespunde cadrului legal și criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate. Totodată, instituirea unității respective este necesară în scopul realizării pct.5.2. din [Concepția controlului financiar public intern](#).

Întru îmbunătățirea activităților de control, este necesar de a elabora și implementa un regulament care să definească sfera de aplicare, politicile, obiectivele și standardele privind controlul intern și să abordeze administrarea riscurilor și responsabilitățile conducerii și personalului pentru controlul intern eficient, care să cuprindă toate activitățile instituției.

3.4. Concluzii și opinii

În rezultatul efectuării auditului regularității, la aparatul central al MERN s-au relevat următoarele nereguli și deficiențe la gestionarea resurselor financiare și a patrimoniului public:

- atribuirea eronată în calculul analitic privind plățile pentru retribuirea muncii a sumei de 29,1 mii lei – cheltuielile ce țin de plata indemnizațiilor pentru concediul medical;

- efectuarea neîntemeiată a cheltuielilor pentru întreținerea aparatului central al MERN în valoare de 79,6 mii lei din contul mijloacelor FEN (pentru achitarea serviciilor efectuate de MERN) și în sumă de 88,0 mii lei – din contul IES (pentru retribuirea muncii a 3 persoane care exercitau atribuțiile funcționale

în cadrul aparatului central al MERN);

- în evidența contabilă lipsesc documentele primare privind justificarea trecerii la cheltuieli a benzinei procurate din mijloace bugetare;

- cu încălcarea art.15 alin.(1) lit.c) din [Legea nr.426-XIII](#), entitatea n-a asigurat identitatea datelor evidenței analitice, totalurilor și soldurilor pe conturile evidenței sintetice, precum și identitatea totalurilor și soldurilor debitoare și creditoare la data de înțfi a fiecărei luni;

- în rezultatul inventarierii patrimoniului, efectuate în perioada auditului, au fost constatate surplusuri de mijloace fixe și bunuri materiale în sumă totală de 42,0 mii lei, iar fondul de bibliotecă nu a fost evaluat și înregistrat în evidența contabilă, fapt ce a făcut imposibilă determinarea gradului de materialitate al acestei erori.

Astfel, luînd în considerație obiecțiile expuse, misiunea de audit își exprimă opinia nefavorabilă asupra situațiilor financiare raportate de către MERN la finele anului bugetar 2007.

4. Constatări referitor la formarea și utilizarea FEN

4.1. Cadrul legal și contextual în care consiliul de administrare al FEN își desfășoară activitatea

Activitatea FEN este reglementată de [Regulamentul privind fondurile ecologice](#) și Regulamentul privind administrarea fondurilor ecologice, aprobat de către ministrul ecologiei și resurselor naturale la 20.10.2005 (în continuare – Regulamentul privind administrarea fondurilor ecologice)¹⁹.

¹⁹ Nu este dat publicității.

FEN este administrat de către consiliul de administrare al Fondului Ecologic Național (în continuare – Consiliul). Componența nominală a Consiliului a fost aprobată prin Ordinul ministrului ecologiei și resurselor naturale nr.45 din 20.05.2005 (cu modificările și completările operate prin Ordinul nr.4 din 25.01.2006). **Deși pct.6 din Regulamentul privind administrarea fondurilor ecologice prevede constituirea Consiliului pe o perioadă de 2 ani, după expirarea termenului prevăzut (mai 2007), n-a fost constituit un nou Consiliu, acesta fiind aprobat în perioada auditului (19.05.2008).**

Nefiind stipulată de cadrul legal, care reglementează administrarea mijloacelor FEN, crearea unei structuri cu funcția de executor al hotărîrilor Consiliului, conform pct.20 din Regulamentul privind administrarea fondurilor ecologice s-a prevăzut crearea Serviciului evidență și control al FEN (în continuare – Serviciul), împuternicit cu astfel de funcție.

Serviciul a fost constituit din 3 persoane (șef al serviciului, specialist principal și coordonator), angajate în cadrul IES și subordonate nejustificat direct ministrului ecologiei și resurselor naturale.

Potrivit pct.5.2 din Regulamentul Serviciului evidență și control al FEN, aprobat de ministrul ecologiei și resurselor naturale la 20.10.2005 (în continuare – Regulamentul Serviciului), specialistul principal al Serviciului exercită funcția de contabil al FEN și are dreptul de semnătură bancară pe documentele de plată ale FEN, prin ce nu s-a respectat pct.19 din [Regulamentul privind fondurile ecologice](#).

4.2. Realizarea părții de venituri a FEN

În conformitate cu Raportul privind încasarea și utilizarea mijloacelor Fondului Ecologic Național pe tipuri de venituri și măsuri pe anul 2007 (formular nr.4-II FS), prevederile definitive la partea de venituri efective ale FEN au fost realizate la nivel de 106,0% (57345,4 mii lei), sau cu 3245,4 mii lei mai mult față de planul precizat (54100,0 mii lei), cu o creștere de 15,3% față de anul 2006.

Realizarea veniturilor și executarea cheltuielilor, în anii 2006–2007, după surse, se prezintă astfel:

Tabelul nr.2

	Anul 2006			Anul 2007						Efectiv
	veni-	veni-	pon-	aprobat	pre-	veni-	%	veni-	pon-	

mii lei

	turi de casă	turi efective	derea %		cizat	turi de casă	executării	turi efective	derea %	în a.2007 față de efectiv în a.2006 în %
TOTAL Venituri, inclusiv:	49855,0	49738,6	100	37000,0	54100,0	57548,7	106,4	57345,4	100	115,3
Dobânzi	3748,3	3748,3	7,5	-	-	-	-	-		-
Veniturile fondurilor speciale, inclusiv:	46106,7	45990,3	92,5	37000,0	54100,0	57548,7	106,4	57345,4	100,0	124,7
Mijloace transferate de către fondurile ecologice locale	1797,6	1797,6	3,6	1800,0	2100,0	2074,8	98,8	2074,8	3,6	115,4
Plăți pentru emisiile de poluanți din sursele mobile care folosesc benzină (etilată, neetilată), carburanți pentru motoare de avion sau motorină	32045,2	31929,3	64,2	19438,0	35238,0	36964,9	104,9	36761,6	64,1	115,1
Plata pentru mărfurile care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului	12263,9	12263,4	24,7	15762,0	16762,0	18509,0	110,4	18509,0	32,3	150,9

* **Sursă:** Rapoartele privind încasarea și utilizarea mijloacelor FEN pe tipuri de venituri și măsuri pe anii 2006-2007

Datele din tabelul de mai sus denotă că doar la una din cele trei surse de formare a FEN – "Mijloace transferate de către fondurile ecologice locale" – s-au înregistrat nerealizări în sumă de 25,2 mii lei.

Auditarea acestui segment al părții de venituri a FEN a consemnat că, în urma nerespectării prevederilor legale, n-au fost efectuate defalcările în volum deplin din veniturile FEL. Astfel, conform pct.9 lit.b) din [Regulamentul privind fondurile ecologice](#), 30,0% din mijloacele prevăzute la literele a) – d) pct.8 din resursele financiare ale FEL se virează la contul FEN.

Ținându-se cont de veniturile realizate din sursele respective ale FEL în mărime de 7496,7 mii lei, în FEN urmau a fi transferate mijloace de 2249,0 mii lei, de fapt, fiind transferate mijloace în sumă de 2074,8 mii lei, sau cu 174,2 mii lei mai puțin, ceea ce a contribuit și la neexecutarea părții de venituri la această sursă de formare a FEN.

S-au stabilit divergențe între datele IES, Serviciului Vamal și MERN privind încasările și transferul plăților pentru poluarea mediului. Astfel, conform datelor Serviciului Vamal, pe parcursul anului 2007, în țară au fost importate mărfuri și produse, care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului, în valoare totală de 6047,6 mil. lei, de la care urma să fie percepută plata pentru poluarea mediului în mărime de 57146,6 mii lei. Potrivit rapoartelor financiare, încasările efective din aceste surse au însumat 55270,6 mii lei, sau cu 1876,0 mii lei mai puțin. Ținându-se cont și de nedefalcările în volum deplin din veniturile FEL, în total, **în anul 2007, în FEN n-au fost colectate mijloace în sumă de 2050,2 mii lei.**

În urma auditării Raportului privind încasarea și utilizarea mijloacelor Fondului Ecologic Național pe tipuri de venituri și măsuri, la 01.01.2008, și a Raportului privind încasarea și utilizarea mijloacelor Fondului Ecologic Național conform clasificăției bugetare, la 01.01.2008 (formular nr.4-I FS), s-a relevat necorespunderea veniturilor înregistrate în aceste 2 Rapoarte: în primul Raport veniturile efective sînt înregistrate în sumă de 57345,4 mii lei, iar în al doilea – în sumă de 57368,3 mii lei, sau cu 22,9 mii lei mai puțin.

4.3. Constatări referitor la executarea cheltuielilor din FEN

Cheltuielile FEN pe anul 2007 au fost precizate în sumă de 64843,4 mii lei, pentru finanțarea

proiectelor în domeniul protecției mediului, fiind clasificate în 7 compartimente. **Consiliul, neținând cont de cheltuielile precizate în aceste scopuri, a aprobat spre executare 372 de proiecte în sumă de 67505,8 mii lei, sau cu 2662,4 mii lei mai mult față de precizat.**

Conform [Regulamentului privind fondurile ecologice](#), direcțiile prioritare de finanțare le-au constituit activitățile de implementare a planurilor și programelor naționale de acțiuni în domeniul protecției mediului, precum și lucrările pentru micșorarea emisiilor în atmosferă, a deversărilor în obiectivele acvatice și a volumului deșeurilor.

La 31.12.2007, potrivit Raportului privind încasarea și utilizarea mijloacelor Fondului Ecologic Național, au fost executate cheltuieli de casă în sumă de 63783,9 mii lei (98,4%). Cheltuielile efective au însumat 59064,2 mii lei, sau cu 5779,2 mii lei mai puțin față de cele precizate și cu 4719,7 mii lei mai puțin față de cele executate, ceea ce a contribuit la majorarea datoriilor debitoare, care și fără această majorare constituiau mărimi considerabile. Astfel, la 01.01.2007, datoriile debitoare însumau 24150,9 mii lei, iar la 01.01.2008 s-au majorat pînă la 28664,9 mii lei, din care cu termenul de prescripție expirat – 794,7 mii lei, formate în anii 2002-2004 la 21 de beneficiari de mijloace ai FEN – 15 primării, Academia de Științe a Moldovei, ONG "Temiz Budjac" (c/f 99499464), Asociația oamenilor de știință, cultură și artă din Moldova (c/f 280101868) etc.

Formarea datoriilor debitoare este generată de neprezentarea în termenele stabilite de către beneficiarii de proiecte a dărilor de seamă privind executarea lucrărilor; finanțarea prealabilă a unor proiecte; nerespectarea termenelor de realizare a proiectelor.

La finele anului 2007, în FEN a fost înregistrat un sold de mijloace bănești în sumă de 12508,2 mii lei.

Executarea cheltuielilor din FEN pe compartimente, în perioada anilor 2006-2007, se prezintă astfel:

Tabelul nr.3

mii lei

Descrierea compartimentelor	Anul 2006				Anul 2007						
	executat	ponderea, (%)	efectiv	datoria debitoare la 01.01.2007	precizat	executat	ponderea, (%)	% executării	executat a.2007 față de executat a.2006, %	efectiv	datoria debitoare 01.01.2008
TOTAL Cheltuieli,	60945,9	100,0	53872,2	24150,9	64843,4	63783,9	100,0	98,4	104,7	59064,2	28664,9
inclusiv:											
I. Finanțarea proiectelor pentru implementarea strategiilor, programelor și planurilor naționale de protecție a mediului	51013,4	83,7	44362,9	20699,9	52234,5	53695,3	84,2	102,8	105,3	49777,7	24622,6
II. Investigații științifice în domeniul protecției mediului efectuate la comanda MERN, participarea prin cote-părți la lucrările de cercetare	1615,1	2,6	1671,4	1024,4	3500,0	3337,0	5,2	95,3	206,6	2930,2	1430,3

III. Organizarea și gestionarea sistemului de informație și reclamă ecologică, propagarea cunoștințelor ecologice	2860,8	4,7	2651,7	-	1900,0	1418,2	2,2	74,6	49,6	2169,3	785,0
IV. Premiera specialiștilor, indiferent de apartenența departamentală, achitarea cheltuielilor pentru crearea bazei tehnico-materiale și pentru ținerea evidenței statistice a fondurilor ecologice	1606,2	2,6	1383,4	17,2	2008,5	1855,7	2,9	92,4	115,5	1242,5	55,4
V. Organizarea colaborării internaționale în domeniul protecției mediului	2539,2	4,3	2583,1	382,7	2300,0	900,7	1,4	39,2	35,5	960,6	321,3
VI. Lichidarea consecințelor calamităților naturale, avariilor de producție, a altor situații ce pot duce prejudiciu mediului	695,0	1,1	690,6	533,0	1500,0	1185,6	1,9	79,0	170,6	873,9	844,7
VII. Acordarea de sprijin financiar organizațiilor ecologice neguvernamentale în baza unui program special de granturi pentru proiectele destinate protecției mediului	616,2	1,0	529,1	324,3	1400,0	1391,4	2,2	99,4	225,8	1110,0	605,6
Soldul la începutul anului	29834,3	X	47057,3	X	18743,4	18743,4	X	X	62,8	42923,9	X
Soldul la sfârșitul anului	18743,4	X	42923,9	X	8000,0	12508,2	X	X	66,7	41228,0	X

* **Sursă:** Rapoartele privind încasarea și utilizarea mijloacelor FEN pe tipuri de venituri și măsuri (formularul nr.4-II FS) pe anii 2006-2007

Conform datelor din tabel, ponderea considerabilă de 84,2% (53695,3 mii lei) în cheltuielile executate din FEN o dețin cheltuielile la compartimentul I "Finanțarea proiectelor pentru implementarea strategiilor, programelor și planurilor naționale de protecție a mediului", care în comparație cu anul 2006 s-au majorat cu 2681,9 mii lei (5,3%), urmînd compartimentul II "Investigații științifice în domeniul protecției mediului efectuate la comanda Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, participarea prin cote-părți la lucrările de cercetare" – 5,2% (3337,0 mii lei).

Din tabel reiese, de asemenea, că cheltuielile de casă executate pe compartimente nu coincid cu cele aprobate de Consiliu, motivul fiind finanțarea proiectelor din anii precedenți sau transferarea mijloacelor parțiale (prima tranșă pentru proiectele anului 2007).

În Raportul privind încasarea și utilizarea mijloacelor Fondului Ecologic Național pe tipuri de venituri și măsuri pe anul 2007 au fost înregistrate eronat cheltuielile efective. Astfel, la compartimentul III, acestea au fost majorate cu 366,7 mii lei, concomitent fiind micșorate cheltuielile la compartimentul I. În evidența contabilă lipsesc documentele justificative (proiectele cu calculele respective) privind cheltuielile efectuate la compartimentul IV, nefiind posibilă auditarea cheltuielilor înregistrate la acest compartiment. La 01.01.2007, în Raportul menționat, la compartimentul III, nejustificat au fost înregistrate datoriile debitoare în sumă de 1169,4 mii lei, ținându-se cont de faptul că în Raportul pe anul 2006 (la 31.12.2006) nu erau reflectate datoriile debitoare la acest compartiment, ceea ce a influențat semnificativ asupra veridicității Raportului respectiv.

Urmare analizei prezentate de Consiliu privind finanțarea proiectelor aprobate în anul 2007, s-a consemnat că 25,0% din proiectele prevăzute pentru finanțare n-au fost finanțate și n-au fost realizate. Suma totală a nefinanțării a constituit 17010,3 mii lei, inclusiv a proiectelor aprobate pentru anul 2007 – 12783,0 mii lei.

În conformitate cu datele înregistrate în Raportul privind încasarea și utilizarea mijloacelor Fondului Ecologic Național pentru realizarea tuturor proiectelor, în anul 2007, urmau a fi executate cheltuieli în sumă de 64843,4 mii lei, cu formarea unui sold de mijloace, la finele anului, de 8000,0 mii lei. În realitate, au fost executate cheltuieli în sumă de 63783,9 mii lei (cu 1059,5 mii lei mai puțin față de cele precizate), fiind înregistrat un sold de 12508,2 mii lei (cu o majorare față de cel aprobat cu 4508,2 mii lei), și mărite datoriile debitoare cu 4514,0 mii lei. În total, n-au fost executate cheltuieli pentru finanțarea proiectelor care urmau a fi realizate în anul 2007 în sumă de 10081,7 mii lei. Ținându-se cont de cheltuielile executate în realitate, nefinanțarea proiectelor realizate în anul 2007 nu trebuia să depășească această sumă (10081,7 mii lei). De fapt, n-au fost finanțate proiecte în volum de 12783,0 mii lei, ceea ce demonstrează că o parte din mijloacele fondului au fost sustrate în alte scopuri decât cele prevăzute în planurile de finanțare, fapt confirmat prin verificarea de către controlorul Curții de Conturi, în comun cu colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne, în conformitate cu Acordul de colaborare între Curtea de Conturi și Ministerul Afacerilor Interne, a unor tranzacții efectuate din FEN.

Controlul a relevat că, contrar art.25 din [Legea nr.426-XIII](#), conducerea MERN n-a asigurat păstrarea tuturor documentelor justificative și registrelor contabile, unele din acestea nefiind prezentate misiunii de audit. S-a constatat că, în anul 2007, la extrasele contului trezorerial al FEN pe cheltuieli n-au fost anexate 12 dispoziții de plată conform cărora la 10 agenți economici le-au fost transferate mijloace bănești în sumă de 2290,0 mii lei.

Ținându-se cont de lipsa acestor documente, în baza cărora au fost efectuate transferuri din FEN, auditul regularității asupra tranzacțiilor efectuate cu acești agenți economici a fost exercitat în baza documentelor prezentate de către persoanele terțe (Ministerul Finanțelor). În rezultatul auditării documentelor obținute și efectuării unor controale reconvenționale la agenții economici, s-au stabilit transferuri dubioase de mijloace bănești. Astfel, **mijloacele bănești în sumă de 2290,0 mii lei au fost transferate cu încălcarea art.86 alin.(1) din [Legea nr.1515-XII](#) și pct.15 din [Regulamentul privind fondurile ecologice](#), în lipsa proiectelor propuse spre finanțare din mijloacele FEN, a deciziei Consiliului și a contractelor încheiate în modul stabilit.** Mijloacele transferate au fost înregistrate la cheltuieli efective în lipsa dărilor de seamă despre executarea lucrărilor și mijloacelor folosite. În evidența analitică aceste mijloace au fost reflectate nejustificat la decontări cu agenții economici beneficiari legali ai mijloacelor FEN, fiind denaturate atât datele debitoare, cât și creditoare înregistrate la conturile analitice ale acestora. În dispozițiile de plată, în baza cărora au fost efectuate transferurile de mijloace bănești agenților economici, au fost indicate proiectele și contractele unor beneficiari legali ai mijloacelor FEN, sau proiecte și contracte inexistente. La decontarea mijloacelor în evidența analitică se indicau alte proiecte și contracte, care nu coincideau cu cele menționate în dispozițiile de plată.

Ținându-se cont de această zonă de risc și de faptul că FEN n-a fost supus controlului în anul 2006, selectiv au fost verificate unele transferuri efectuate și în anul 2006, ca urmare fiind relevate aceleași încălcări. La extrasele bancare lipseau dispozițiile de plată, în baza cărora la 6 agenți economici le-au fost transferate mijloace din FEN în sumă de 1455,0 mii lei, fără decizia Consiliului, în lipsa proiectelor și a contractelor încheiate în modul stabilit.

Documentele bancare, potrivit cărora au fost transferate nejustificat mijloacele FEN agenților economici, au fost semnate de către șeful Direcției planificare, finanțe și evidență contabilă a MERN (dna L.Ceban) care, încălcând art.22 alin.(1) și art.25 din [Legea nr.426-XIII](#), a efectuat înscrieri în cartea mare pe FEN, pe anii 2006-2007, în creion, fiind admise și corectări nejustificate.

În urma controalelor reconvenționale efectuate la unii din agenții economici care au beneficiat nejustificat de mijloacele FEN, s-a constatat că mijloacele transferate acestora au fost utilizate în interesele firmelor, iar o parte au fost folosite în numerar.

În lipsa controlului din partea Consiliului, care, conform pct.16 din [Regulamentul privind fondurile ecologice](#), poartă răspundere pentru utilizarea mijloacelor FEN în alte scopuri, precum și datorită iresponsabilității acestuia, în perioada anilor 2006-2007, la 16 agenți economici le-au fost transferate nejustificat mijloace bănești în sumă de 3745,0 mii lei (de la 100,0 mii lei pînă la 420,0 mii lei unui agent economic).

De asemenea, fără decizia Consiliului, la 5 agenți economici le-au fost transferate mijloacele FEN în sumă de 135,7 mii lei pentru achiziționarea mărfurilor și serviciilor, care, contrar art.15 și art.16 din [Legea nr.426-XIII](#), n-au fost înregistrate la intrări în evidența contabilă, mijloacele achitate fiind reflectate direct la cheltuieli.

O situație similară a fost relevată și la utilizarea mijloacelor din FEL de către IES. Astfel, la momentul incipient al auditului, lipseau registrele și documentele contabile primare, în baza cărora a fost întocmit Raportul privind încasarea și utilizarea mijloacelor fondurilor ecologice locale. În evidența contabilă lipseau documentele justificative, conform cărora au fost efectuate transferuri din FEL în sumă de 2785,4 mii lei. Auditarea acestui Raport s-a efectuat potrivit informației prezentate de Ministerul Finanțelor.

Urmare auditării documentelor obținute de la Ministerul Finanțelor și a controalelor reconvenționale efectuate la unii agenți economici, s-a constatat că o parte din mijloace au fost transferate acestora în lipsa documentelor justificative ce țin de obținerea acestor granturi (proiectul, contractul, decizia consiliului local, scrisoarea de adresare). Mijloacele transferate au fost folosite pentru necesitățile curente ale agenților economici, care au beneficiat de acestea, fiind utilizate mijloace și în numerar în vederea stingerii datoriilor față de diferite persoane fizice și juridice. În evidența contabilă lipsesc actele de executare a lucrărilor, mijloacele fiind înregistrate la cheltuieli efective, în lipsa documentelor justificative.

Din FEL au fost transferate mijloace în sumă de 350,0 mii lei la 2 firme, care au beneficiat nejustificat și de mijloace din FEN în sumă de 500,0 mii lei.

În contextul celor expuse, persoanele responsabile de formarea și utilizarea mijloacelor FEN și FEL au încălcat grav cadrul legal în vigoare: [Legea nr.1515-XII](#), [Legea nr.426-XIII](#), [Hotărîrea Guvernului nr.988](#), [Regulamentele "Privind statutul, drepturile și obligațiunile executorilor de buget"](#), aprobate prin [Ordinele ministrului finanțelor nr.109 din 02.12.2002](#)²⁰ și [nr.02 din 03.01.2007](#)²¹, [Instrucțiunea "Cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice"](#), aprobată prin [Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996](#)²² (în continuare – [Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85](#)), [Regulamentul cu privire la transferul de credit](#), aprobat prin [Hotărîrea Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.373 din 15.12.2005](#)²³.

²⁰ M.O., 2002, nr.178-181, art.407.

²¹ M.O., 2007, nr.21-24, art.97.

²² Nu este dată publicității.

²³ M.O., 2005, nr.176-181, art.643.

4.4. Concluzii, opinii și recomandări

Urmare auditului, s-a relevat că:

- în evidența contabilă a FEN lipsesc unele documente justificative;
- unele situații financiare sînt prezentate eronat;
- au fost comise încălcări grave la utilizarea mijloacelor FEN.

Ținându-se cont de faptul că misiunea de audit n-a obținut probe de audit suficiente și adecvate că Raportul și componentele lui sînt veridice, reale și fidele, iar modul în care au fost administrate și gestionate mijloacele financiare sînt conforme cadrului legal, echipa de audit refuză să-și exprime opinia asupra situațiilor financiare privind formarea și utilizarea mijloacelor FEN.

Cele menționate în prezentul raport denotă că, în urma auditului regularității efectuat la MERN și la unele instituții din subordine, s-au relevat nereguli și deficiențe la gestionarea resurselor financiare și a patrimoniului public, ceea ce impune activități de reformare a managementului financiar (îndeosebi la gestionarea mijloacelor FEN și FEL). Astfel, pentru neadmiterea acestora pe viitor, se recomandă conducerii Ministerului:

4.4.1. să asigure ținerea evidenței contabile în conformitate cu [Legea contabilității](#), și anume:

- să înregistreze în evidența contabilă operațiunile în perioada gestionară în care acestea au fost efectuate;

- să întreprindă măsurile necesare pentru reflectarea corespunzătoare a datoriilor debitoare cu termenul de prescripție expirat, precum și neadmiterea acestora pe viitor;

- să asigure ținerea evidenței contabile și întocmirea rapoartelor privind încasarea și utilizarea mijloacelor FEN în conformitate cu actele normative în vigoare;

- să evalueze și să asigure înregistrarea în evidența contabilă a fondului de bibliotecă;

4.4.2. să excludă practica de utilizare a mijloacelor FEN și a mijloacelor instituțiilor subordonate pentru întreținerea aparatului central al MERN;

4.4.3. să asigure transmiterea bunurilor de la bilanț la bilanț în conformitate cu [Hotărîrea Guvernului nr.688](#);

4.4.4. să examineze posibilitatea instituirii unității de audit intern;

4.4.5. să eficientizeze activitatea Consiliului privind administrarea mijloacelor FEN;

4.4.6. să asigure încasarea deplină a veniturilor în FEN și defalcărilor din fondurile ecologice locale;

4.4.7. să țină cont, la repartizarea mijloacelor alocate pentru realizarea proiectelor, de volumul de mijloace acumulate în FEN;

4.4.8. să repartizeze și să utilizeze mijloacele FEN în strictă corespundere cu direcțiile stabilite conform [Regulamentului privind fondurile ecologice](#);

4.4.9. să asigure respectarea termenelor de realizare a proiectelor de către beneficiari;

4.4.10. să efectueze inventarierea totală a datoriilor pe proiectele care se realizează, cu întocmirea actelor corespunzătoare și întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea lichidării datoriilor debitoare;

4.4.11. să întreprindă măsurile de rigoare în vederea restituirii în FEN a mijloacelor utilizate de către beneficiari contrar destinației prevăzute în devizele de cheltuieli;

4.4.12. să aducă regulamentul Direcției planificare, finanțe și evidență contabilă a MERN în concordanță cu ultimele modificări și completări operate la structura acestuia.

Controlor superior de stat

M.Spoialo

Controlor superior de stat

T.Isopescu

Controlor superior de stat

L.Ungureanu

Controlor de stat

T.Dușenco

5. Constatări referitor la auditul regularității efectuat la Inspectoratul Ecologic de Stat

IES este autoritate publică subordonată MERN, abilitată cu funcția de exercitare a controlului de stat asupra respectării legilor și altor acte normative în problemele protecției mediului și folosirii resurselor naturale.

Structura, atribuțiile, competența și domeniul de activitate ale IES sînt stabilite în Regulamentul aprobat prin [Hotărîrea Guvernului nr.77 din 30.01.2004](#) "Cu privire la aprobarea structurii și Regulamentului Inspectoratului Ecologic de Stat"²⁴ (cu modificările și completările ulterioare).

²⁴ M.O., 2004, nr.26-29, art.215.

5.1. Considerații de ordin general asupra execuției bugetului

În condițiile exercitării regulamentare a atribuțiilor, IES, în anul 2007, a executat cheltuieli din contul alocațiilor de la componenta de bază a bugetului de stat în sumă de 11839,2 mii lei, din contul mijloacelor fondurilor ecologice – 10585,0 mii lei și din contul mijloacelor speciale de la prestarea serviciilor cu plată – 7023,1 mii lei, în total – 29447,3 mii lei.

5.2. Cu privire la personal și la autenticitatea cheltuielilor pentru retribuirea muncii și deplasări în interes de serviciu

În anul 2007, IES a suportat cheltuieli la retribuirea muncii în sumă de 88,0 mii lei, pentru remunerarea a 3 angajați titulari, care de fapt își exercitau atribuțiile funcționale în cadrul aparatului central al MERN (în Centrul informațional de mediu; în anticamera viceministrului și șoferul viceministrului), contribuind la majorarea neîntemeiată a cheltuielilor pentru întreținerea IES și la denaturarea datelor respective din dările de seamă prezentate pentru această perioadă.

Ca urmare a concedierii de către conducerea IES a 11 angajați cu nerespectarea Codului muncii, adoptat prin [Legea nr.154-XV din 28.03.2003](#)²⁵ (cu modificările ulterioare; în continuare – Codul muncii), în perioada auditată, din contul mijloacelor bugetare, la achitarea în folosul acestora a salariilor pentru lipsa forțată de la serviciu, a indemnizațiilor pentru concediile nefolosite, a prejudiciilor morale, a penalităților de întârziere, au fost suportate cheltuieli în mărime de 248,5 mii lei, contribuind la utilizarea ineficientă a mijloacelor alocate de la bugetul de stat pentru întreținerea activității IES.

²⁵ M.O., 2003, art.159-162, art.648.

Verificarea corectitudinii cheltuielilor pentru deplasări în interes de serviciu, efectuată de către colaboratorii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, a constatat că IES, în perioada de 9 luni ale anului 2007, a efectuat nejustificat cheltuieli pentru diurnă și cazare în sumă de 97,8 mii lei, în folosul a 8 angajați ai IES (inclusiv 6 angajați ai Secției finanțe și evidență contabilă), care în conformitate cu dările de seamă privind deplasările s-au aflat în deplasare de la 76% pînă la 98% din numărul de zile lucrătoare. Astfel, șeful Secției finanțe și evidență contabilă, contabilul-șef al IES (dna N.Pohilă) s-a aflat în deplasare 173 de zile din 194 lucrătoare (90%), șeful-adjunct al IES (dl D.Osipov) – 201 zile din 206 lucrătoare (98%). La ordinele de deplasare n-a fost anexat nici un document justificativ privind cheltuielile efectuate, precum și rapoarte privind activitățile desfășurate în perioadele de deplasare. În 219 ordine de deplasare din 264 lipsește semnătura conducătorului IES. În legitimațiile de deplasare nu se indica scopul detașării. Unor angajați li se achitau cheltuieli de deplasare și în perioadele cînd aceștia se aflau în concedii medicale.

5.3. Constatări referitor la mijloacele speciale obținute din serviciile cu plată

Conducerea IES n-a asigurat gestionarea economă și eficientă a mijloacelor speciale, achiziționînd la finele anului 2007 utilaj pentru o minitipografie în sumă de 1830,3 mii lei, care o perioadă de 6 luni rămîne neinstalată, nefiind exploatat.

5.4. Constatări referitor la corectitudinea efectuării cheltuielilor din mijloacele obținute din contul FEN și reflectării în evidența contabilă a acestora

Potrivit Raportului privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale (granturi – mijloace obținute din FEN), la 01.01.2008, IES i-au fost precizate cheltuieli în sumă de 2967,9 mii lei, din care au fost executate cheltuieli de casă în mărime de 2742,6 mii lei. Cheltuielile efective au însumat 2950,5 mii lei. Nerespectînd prevederile art.13 alin.(2) din [Legea nr.348-XVI](#) și ale art.33(32) alin.(4) din [Legea nr.847-XIII din 24.05.1996](#) "Privind sistemul bugetar și procesul bugetar"²⁶ (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.847-XIII), conducerea entității a admis depășirea cheltuielilor efective față de cele precizate în devizul de cheltuieli la unele articole. Astfel, deși pe devizul de cheltuieli integral n-a fost admisă depășirea limitei de cheltuieli, au fost înregistrate supracheltuieli la procurarea mijloacelor fixe – de 637,3 mii lei și la reparații capitale – de 52,8 mii lei, în total – de 755,6 mii lei, ca urmare, la 01.01.2008, fiind majorate datoriile creditoare cu 953,2 mii lei.

Încălcându-se art.15 alin.(1) din [Legea nr.426-XIII](#), din cele 7 autoturisme achiziționate de către IES în anul 2007, 5 autoturisme în sumă de 511,4 mii lei au fost reflectate incorect la subcontul "Rechizitele de birou, materialele și obiectele de uz gospodăresc", condiționând denaturarea datelor privind valoarea mijloacelor fixe și a stocurilor de materiale.

Contrar pct.46 din Instrucțiunea aprobată prin [Ordinul ministrului finanțelor nr.85](#), volumul de lucrări îndeplinite pentru reparațiile capitale în sumă de 1514,2 mii lei n-a fost transmis Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului, la balanța careia se află clădirea, pentru a fi reflectate în evidența contabilă la majorarea valorii imobilului, iar cheltuielile în sumă de 125,7 mii lei pentru reparațiile capitale efectuate la Centrul Investigații Ecologice al Agenției Ecologice Cahul n-au fost reflectate la mărirea valorii imobilului înregistrat la balanța IES.

5.5. Generalizarea autoevaluării sistemului de control intern

Sistemul de control intern în cadrul IES nu este integru și necesită optimizare. Astfel, IES urmează să înlăture aspectele negative stabilite la toate compartimentele controlului intern, să stabilească proceduri de identificare, monitorizare și neadmitere a riscurilor, să elaboreze reguli sau proceduri în vederea îmbunătățirii managementului financiar, asigurării securității activelor și a patrimoniului public.

5.6. Concluzii, opinii și recomandări

Managementul financiar la IES, în unele aspecte, nu corespunde standardelor acceptate. Acesta urmează a fi îmbunătățit, ținând cont de neregulile și deficiențele stabilite la gestionarea resurselor financiare și a patrimoniului public, precum și la ținerea evidenței contabile.

În condițiile deplinei responsabilități a conducerii IES pentru autenticitatea, plenitudinea și corectitudinea rapoartelor financiare, ținând cont de abaterile și neregulile consemnate la gestionarea resurselor financiare și a patrimoniului public, în opinia controlorului, Rapoartele financiare pe anul 2007 nu oferă o imagine veridică, autentică și completă privind aspectele semnificative ale operațiunilor financiare, care nu sînt efectuate în totalitate în conformitate cu prevederile actelor normative și legislative. **Astfel, luînd în considerație cele expuse, controlorul își exprimă opinia cu rezerve, prin limitarea sferei de aplicare a auditului asupra situațiilor financiare raportate de către IES la finele anului 2007.**

Se recomandă conducerii IES:

5.6.1. să întreprindă unele măsuri menite să identifice, să monitorizeze și să preîntîmpine riscurile, care ar putea afecta activitatea entității;

5.6.2. să asigure păstrarea tuturor documentelor justificative și a registrelor contabile, precum și ținerea evidenței contabile în conformitate cu cadrul legal;

5.6.3. să reflecte în evidența contabilă costul reparațiilor capitale în sumă de 125,7 mii lei, în vederea majorării costului inițial al imobilului înregistrat la balanța IES, precum și să transmită Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului documentele pentru majorarea valorii clădirii cu costul lucrărilor de reparație capitală în sumă de 1514,2 mii lei;

5.6.4. în scopul utilizării eficiente a fondurilor publice, să asigure estimarea corectă a necesităților procurărilor de bunuri materiale în vederea excluderii pe viitor a formării stocurilor de bunuri materiale neutilizate.

Controlor superior de stat

D.Ivanov

6. Constatări referitor la auditul regularității efectuat la Serviciul Hidrometeorologic de Stat (în continuare – SHS)

SHS este o instituție publică subordonată MERN, care realizează politica statului în domeniul hidrometeorologiei, monitoringul calității mediului ambiant, îndeplinește supravegherea și controlul de stat asupra efectuării observațiilor hidrometeorologice pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice și juridice.

6.1. Considerații de ordin general asupra execuției bugetului

Pentru întreținerea activității SHS, în anul 2007, au fost precizate mijloace în sumă de 13107,7 mii lei, inclusiv de la componenta de bază – 10587,8 mii lei (80,8%), din contul mijloacelor speciale – 673,5 mii lei (5,1%) și din contul mijloacelor FEN – 1846,4 mii lei (14,1%).

În total au fost executate cheltuieli în sumă de 13101,4 mii lei (99,95%) și contabilizate cheltuieli efective în mărime de 14203,9 mii lei.

Contrar prevederilor art.33 (32) alin.(4) din [Legea nr.847-XIII](#) și pct.4.2.3. din Regulamentul "Privind statutul, drepturile și obligațiunile executorilor de buget", aprobat prin [Ordinul ministrului finanțelor nr.2 din 03.01.2007](#)²⁷, în anul 2007, conducerea entității a admis supracheltuieli pe devizul de cheltuieli integral în sumă de 257,6 mii lei, condiționate de nerespectarea cadrului legal și depășirea normelor stabilite la retribuirea muncii (216,0 mii lei), la recuperarea cheltuielilor pentru deplasările în interes de serviciu (28,0 mii lei) și a cheltuielilor pentru întreținerea mijloacelor de transport (13,6 mii lei).

²⁷ M.O., 2007, nr.21-24, art.97.

6.2. Constatări privind retribuirea muncii

Analiza calculelor și cheltuielilor efectuate pentru retribuirea muncii a stabilit abateri și încălcări ale cadrului legal, care reglementează modul și condițiile de salarizare în sectorul bugetar, după cum urmează:

- contrar prevederilor art.30 alin.(2) din [Legea nr.355-XVI](#), personalului cu funcții de conducere i-au fost achitate suplimente pentru cumularea de funcții în orele de program în sumă de 21,9 mii lei;
- fără a se ține cont de art.26 alin.(5) din [Legea nr.355-XVI](#) și pct.4 din Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare în baza Rețelei tarifare unice, aprobate prin [Hotărârea Guvernului nr.381 din 13.04.2006](#)²⁸ (cu modificările și completările ulterioare), salarizarea conducătorului SHS s-a efectuat în lipsa contractului încheiat cu organul de conducere ierarhic superior;

²⁸ M.O., 2006, nr.66-69, art.431.

- cu abateri de la prevederile art.104 alin.(7) din [Codul muncii](#), în lipsa ordinului conducătorului și argumentării necesității muncii peste normele stabilite, angajaților SHS le-au fost achitate plăți suplimentare în sumă de 72,1 mii lei;

- cu nerespectarea prevederilor art.26 alin.(3), art.31 și art.33 alin.(1) din [Legea nr.355-XVI](#), conducătorului SHS i-au fost calculate și achitate: indemnizația de conducere, sporul pentru păstrarea secretului de stat și premiile lunare în suma totală de 17,9 mii lei;

- contrar prevederilor art.15 din [Legea nr.355-XVI](#), SHS neîntemeiat a achitat unor angajați sporul la salariu pentru acces permanent la secretul de stat în sumă de 15,7 mii lei, în total fiind efectuate cheltuieli neîntemeiate la retribuirea muncii în sumă de 127,6 mii lei. Acestea au fost calculate în lipsa mijloacelor necesare la articolul respectiv, ținându-se cont de supracheltuielile admise la acest articol de 216,0 mii lei.

6.3. Cu privire la achiziția de mărfuri și servicii. Evaluarea situației privind corectitudinea înregistrării în evidența contabilă a bunurilor și serviciilor achiziționate

Ca urmare a argumentării economice insuficiente a necesarului de mijloace pentru implementarea proiectului "Modernizarea infrastructurii de efectuare a observațiilor hidrometeorologice", aprobat la 22.08.2006 de către Consiliu, SHS a achiziționat 9 stații meteorologice din cele 11 planificate, efectuând cheltuieli în mărime de 3617,0 mii lei, sau cu 429,5 mii lei mai mult decât prevedea proiectul.

Conducerea SHS a transferat mijloace financiare, sub formă de plată prealabilă, pentru achiziționarea a 9 stații meteorologice și pentru serviciile aferente instalării acestora, la două firme din Finlanda și Federația Rusă în sumă de 1786,8 mii lei, și respectiv, de 1258,5 mii lei, fiind depășit termenul de onorare a obligațiilor stabilit de art.55 (53) din [Legea nr.847-XIII](#) cu 9 și, respectiv, 14 luni. Înregistrarea în evidența contabilă la intrări a stațiilor respective s-a efectuat fără includerea în costul acestora a cheltuielilor pentru plata procedurilor vamale și a impozitelor achitate în sumă de 367,7 mii lei, ceea ce a influențat asupra veridicității înregistrărilor la acest cont.

Contrar prevederilor pct.46 din Instrucțiunea aprobată prin [Ordinul ministrului finanțelor nr.85](#), SHS n-a majorat valoarea imobilului entității cu valoarea reparației capitale în sumă de 109,0 mii lei și n-a transmis Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice documentele privind lucrările de reparație capitală în sumă de 312,5 mii lei, în vederea majorării costului inițial al clădirii acestuia, prin ce au fost denaturate datele înregistrate la contul respectiv.

6.4. Cu privire la regularitatea efectuării cheltuielilor pentru deplasări în interes de serviciu

Ca urmare a nerespectării normelor stabilite în Regulamentul "Cu privire la detașarea salariaților întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor din Republica Moldova", aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.836 din 24.06.2002](#)²⁹ (cu modificările și completările ulterioare), în perioada auditată, SHS a efectuat supraplăți pentru cazare și diurnă în sumă de 5,5 mii lei.

²⁹ M.O., 2002, nr.95, art.939.

Generalizarea autoevaluării sistemului de control intern la SHS denotă că, deși a fost evaluat ca funcțional, acesta necesită optimizare, prin elaborarea unor proceduri de identificare și monitorizare a riscurilor, ce pot afecta activitatea instituției, identificarea segmentelor slabe în managementul instituțional și căilor de remediere a deficiențelor.

6.6. Concluzii, opinii și recomandări

SHS, în lipsa asigurării unui control eficient, a comis un șir de abateri și nerespectări ale cadrului legal la retribuirea muncii, achiziții și deplasări în interes de serviciu, care au condiționat efectuarea de plăți nereglementare și utilizarea neconformă a mijloacelor financiare.

Deși operațiunile economico-financiare au fost înregistrate în evidența contabilă a SHS corect, iar situațiile financiare privind operațiunile în cauză oferă o imagine veridică, autentică și completă privind toate aspectele semnificative, acestea nu în toate cazurile au fost efectuate în conformitate cu prevederile actelor normative și legislative, în urma auditului fiind relevate unele abateri și neconformități, care au afectat Raportul financiar, inclusiv:

- au fost efectuate cheltuieli pentru retribuirea muncii, contrar cadrului legal, în sumă de 127,6 mii lei;
- n-au fost respectate normele de cheltuieli la deplasările în interes de serviciu, fapt ce a condiționat efectuarea de supraplăți în sumă de 5,5 mii lei;
- n-a fost atribuită la majorarea valorii fondurilor fixe suma de 109,0 mii lei (costul lucrărilor de reparație capitală), contribuind la diminuarea cu suma respectivă a valorii fondurilor fixe înregistrate în bilanțul executării bugetului la 01.01.2008.

În condițiile deplinei responsabilități a conducerii SHS pentru autenticitatea, plenitudinea și corectitudinea Rapoartelor financiare, luînd în considerație că obiecțiile expuse se încadrează în pragul de materialitate, controlorul își exprimă opinia fără rezerve cu paragraf explicativ asupra situațiilor financiare raportate la 31.12.2007, acestea oferind o imagine veridică, autentică și completă privind toate aspectele semnificative.

Se recomandă conducerii SHS:

6.6.1. să întreprindă măsuri în vederea înlăturării neajunsurilor și deficiențelor stabilite în cadrul actualului audit, să recupereze, conform legislației în vigoare, plățile pentru retribuirea muncii achitate contrar prevederilor legale, precum și plățile pentru cazare și diurnă achitate cu depășirea normelor stabilite;

6.6.2. să transmită Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice documentele necesare, pentru majorarea costului inițial al clădirii înregistrate la balanța acestuia cu 312,5 mii lei;

6.6.3. să optimizeze funcționalitatea controlului intern, prin înlăturarea tuturor deficiențelor constatate în cadrul auditului la toate componentele acestuia.

7. Constatări referitor la auditul regularității efectuat la Institutul de Ecologie și Geografie (în continuare – IEG)

Structura, atribuțiile, competența și domeniul de activitate ale IEG sînt stabilite în Statutul aprobat de către Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei la 31.03.2006 și de MERN – la 17.05.2006 (despre statutul acestei instituții a fost menționat în Capitolul 3).

7.1. Considerații de ordin general asupra execuției bugetului

IEG este o instituție publică din sfera științei și inovării, finanțată integral din bugetul de stat, prin intermediul Academiei de Științe a Moldovei.

Pentru întreținerea activității IEG, în anul 2007, au fost precizate alocații bugetare în sumă de 6546,7 mii lei, inclusiv din contul componentei de bază a bugetului de stat – 5526,2 mii lei (84,4%) și din contul mijloacelor speciale – 1020,5 mii lei (15,6%). Conform Raportului privind executarea bugetului instituției publice, la 01.01.2008, au fost executate cheltuieli de casă în mărime de 6538,9 mii lei (99,9%). Cheltuielile efective au fost contabilizate în sumă de 6468,3 mii lei, înregistrînd o economie de 78,4 mii lei.

7.2. Cu privire la unele aspecte privind eficiența utilizării mijloacelor FEN

În anul 2007, IEG a obținut venituri din contul mijloacelor FEN în sumă de 336,8 mii lei.

Conducerea IEG nu în toate cazurile a asigurat gestionarea eficientă a mijloacelor FEN. Astfel, lucrările de elaborare și editare a 1300 de exemplare de Rapoarte naționale cu tema "Starea mediului în Republica Moldova în anul 2005" și "Starea mediului în Republica Moldova în anul 2006" (cu completările ulterioare) au fost finalizate abia la 14.06.2007 și, respectiv, la 12.12.2007, acestea pierzîndu-și actualitatea, ceea ce a contribuit și la utilizarea ineficientă a mijloacelor FEN.

Nu în toate cazurile au fost respectate termenele de prezentare a rapoartelor finale, inclusiv a celor financiare, asupra lucrărilor executate la realizarea proiectelor, nefiind respectate și condițiile de aprobare a acestora de către Consiliu.

7.3. Achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii nu întotdeauna s-au efectuat cu respectarea prevederilor legale.

În anul 2007, IEG, contrar art.4 din [Legea achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului nr.1166-XIII din 30.04.1997](#)³⁰ (cu modificările ulterioare; în continuare – Legea nr.1166-XIII) și art.67 din [Legea nr.96-XVI din 13.04.2007](#) "Privind achizițiile publice"³¹ (cu completările ulterioare), a achiziționat bunuri materiale în sumă de 254,7 mii lei, fără desfășurarea procedurii de achiziții și încheierea contractelor în modul stabilit. Nerespectînd art.25 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.1166-XIII, IEG a procurat bunuri de același tip, divizînd achiziția în sumă de 169,0 mii lei în patru contracte separate.

³⁰ M.O., 1997, nr.67-68, art.551. Abrogată la 27.10.2007 prin [Legea nr.96-XVI din 13.04.2007](#).

³¹ M.O., 2007, nr.107-111, art.470.

Contrar prevederilor art.3 alin.(3) din [Legea nr.348-XVI](#), IEG a achitat neregulamentar Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului, pentru chiria unor încăperi nelocuibile, mijloace în sumă de 12,9 mii lei, condiții incluse neîntemeiat de către ultimul în contractul de locațiune respectiv.

7.4. Nu este asigurată administrarea economă și eficientă a patrimoniului. Evidența contabilă este ținută cu unele abateri de la reglementările în domeniu.

În perioada auditată, IEG a admis utilizarea ineficientă a unor mijloace de transport din dotare. Astfel, din cele trei autoturisme de care dispune entitatea, în anul 2007 două au fost exploatate timp de 75 de zile și, respectiv, 23 de zile. N-a fost asigurată respectarea pct.6.1. din Instrucțiunea "Privind completarea și prelucrarea foii de parcurs pentru autoturisme", aprobată prin Ordinul directorului Departamentului Analize Statistice și Sociologie nr.108 din 17.12.1998³², care prevede că parcursul zilnic al autoturismului urmează să fie verificat și confirmat prin semnătura beneficiarului.

³² Nu este dată publicității.

Contrar art.15 alin.(1) lit.b) și lit.c) din [Legea nr.426-XIII](#), IEG a decontat la cheltuieli bunuri materiale în sumă de 24,8 mii lei la momentul procurării.

A fost admisă diminuarea uzurii anuale a mijloacelor fixe cu 85,9 mii lei, nefiind asigurată veridicitatea datelor respective reflectate în bilanțul executării bugetelor organelor autorităților publice centrale și locale din contul veniturilor/cheltuielilor de bază, la 01.01.2008.

7.5. Generalizarea autoevaluării sistemului de control intern

Sistemul de control intern în cadrul IEG nu este integru și urmează a fi consolidat prin: înlăturarea aspectelor negative stabilite la toate compartimentele lui; prevenirea și identificarea riscurilor; monitorizarea sferelor de potențial, a conflictelor de interese; îmbunătățirea managementului resurselor umane și a procesului de recrutare a personalului.

7.6. Concluzii, opinii și recomandări

Deși IEG, în perioada auditată, a asigurat managementul financiar la un nivel acceptabil, acesta urmează a fi optimizat, ținând cont de deficiențele constatate la regularitatea operațiunilor economice și respectarea principiilor de eficiență la administrarea resurselor financiare și patrimoniale.

Luând în considerație faptul că abaterile admise în activitatea economico-financiară, în perioada auditată, se încadrează în pragul de materialitate, controlorul își expune opinia fără rezerve asupra situațiilor financiare, raportate la 31.12.2007, acestea oferind o imagine veridică, autentică, completă privind toate aspectele semnificative, în conformitate cu reglementările legale.

Se recomandă conducerii IEG:

7.6.1. să întreprindă măsuri pentru eficientizarea administrării mijloacelor financiare și a patrimoniului;

7.6.2. să ia măsuri pentru suplinirea locurilor vacante cu personal calificat;

7.6.3. să optimizeze funcționalitatea sistemului de control intern, ținând cont de deficiențele constatate la toate componentele acestuia.

Controlor superior de stat

A.Ghilețchi

8. Opinie generalizatoare

Ținându-se cont de neregulile, deficiențele, erorile și încălcările constatate în rezultatul auditului regularității efectuat la MERN și la instituțiile din subordine și de faptul că misiunea de audit n-a obținut probe de audit suficiente și adecvate că situațiile financiare sînt veridice, reale și fidele, iar modul în care au fost administrate și gestionate mijloacele financiare sînt conforme cadrului legal, echipa de audit refuză să-și exprime opinia asupra Raportului financiar consolidat al MERN la finele anului 2007.